

ARHITECTURĂ VECHĂ DIN JAPONIA (I)

de arh. Octavian Ciupitu

PALATUL IMPERIAL DIN KYOTO

Orașul Kyoto (Orașul Capitală) a fost capitala Japoniei din anul 794 și până în 1868, când Tokyo (Capitala de Est) devine noua capitală a Japoniei. Prima așezare urbană din cadrul orașului actual Kyoto, creată cu rolul de capitală, a fost Heian-kyo (Capitala Păcii și Liniștii), fondată la anul 794 de împăratul Kammu, al 50-lea împărat al Japoniei. La sistematizarea acesteia s-a folosit ca model sistematizarea orașului Changan (Xian), fondat la anul 250 î.d.Hr. și atunci capitala dinastiei Tang (618-906 d.Hr.) din China. Consilierii geomantici ai împăratului au ales un loc deschis, mărginit la est, nord și vest de munți și străbătut lateral la est de un fluviu care curge de la nord la sud, Kamo. Rețeaua stradală era geometrică, cu străzi perpendiculare. O mare zonă dreptunghiulară la nordul orașului fusese destinată complexului palatului imperial Daidari.

Macheta Palatului Imperial din Kyoto dinspre sud.
Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

Actualul Kyoto Gosho (Palat Imperial din Kyoto), folosit acum doar pentru ceremonii, este localizat la 2 km la est față de palatul imperial inițial. Palatul inițial a ars de mai multe ori de-a lungul istoriei, iar în timpul reconstrucției sale împăratul locuia la un conac al regentului sau cancelarului său, de obicei o rudă a sa după mamă. Aceste locuințe temporare se numeau sato dairi (palate colaterale) și au devenit de la începutul secolului XII locuințe permanente, împăratul folosind Palatul Imperial doar pentru ceremonii. Actualul Palat Imperial din Kyoto, la început unul dintre palatele colaterale, este mult mai mic decât palatul inițial, iar construcțiile sale sunt replici ale pavilioanelor domestice din incinta vechiului palat. După incendiul din 1227, palatul inițial nu a mai fost reconstruit și împărații au locuit la Sato Dairi, adică la actualul Palat Imperial din Kyoto, timp de aproape o sută de ani. A fost luat în

folosință ca reședință imperială oficială în anul 1331, în timpul împăratului Kogen. Douăzeci și opt de împărați au domnit succesiv în acest palat. A fost distrus de incendii de mai multe ori, iar clădirile de azi au fost completate în 1855, unele dintre ele imitând stilul original al arhitecturii vechiului palat, stilul shinden. Complexul Palatului Imperial din Kyoto cuprinde o arie de douăzeci și șapte de acri, situată în marea zonă verde numită Kyoto Gyoen (Parcul Imperial din Kyoto). Aici, în afară de Palatul Imperial din Kyoto, se află și Sento Gosho (Palatul Împăratului Bătrân), clădit de șogunul Iemitsu Tokugawa (1604-51, șogun 1616-51) în 1630 pentru împăratul Go-Mizuno'o, retras de la domnie.

Zona ocupată de Palatul Imperial din Kyoto este înconjurată de ziduri din pământ acoperite cu țiglă. În cadrul acestei incinte, complexul Palatului Imperial constă din pavilioane legate între ele prin coridoare. Pavilionul principal este Shishin-den, folosit pentru ceremoniile solemne, incluzând încoronările împăraților. Lui îi corespunde în zidul de incintă poarta Kenrei-mon (Poarta de Sud), construită din lemn de zelkova și acoperită cu coajă de chiparos, prin care are voie să treacă doar împăratul. Trecând prin ea, se ajunge în fața unei incinte interioare de formă pătrată, constituită din galerii deschise având pe latura de nord pavilionul Shishin-den. Acesta este construit în stilul shinden din lemn de hinoki (chiparos japonez) nevopsit, cu pardoseală din scânduri și acoperiș din straturi de coaje de chiparos. Pavilionul are un plan dreptunghiular cu dimensiunile 37,7x27,3 m și o înălțime de 20,5 m și este amplasat cu axul longitudinal în direcția est-vest, iar fațada principală, cu intrarea și scara de onoare, este orientată spre sud. De o parte și de alta a intrării principale sunt plantați doi copaci simbolici: un portocal tachibana, la vest, și un cireș, la est. În interior se află Takamikura (Tronul Împăratului) și alături de el, mai mic, Micho-dai (Tronul Împărătesei). Hala de Ceremonii se află la parterul supraînălțat și nu are tavan, fermele de susținere a acoperișului fiind vizibile din interior. Pe perețele din spatele Tronului Împăratului se află opt panouri pe care sunt pictați treizeci și doi de înțelepți chinezi. Coridorul Konro duce la pavilionul Ghiyo-den, aflat la est de pavilionul principal. La vest de acesta se află, legat de el tot printr-un coridor, pavilionul Seiryō-den (Sală Mare Răcoasă), o construcție similară pavilionului principal în stilul shinden și care fusese de la început și până la mijlocul perioadei Heian (794-1195) reședința de vară privată a împăratului, dar este de atunci folosit doar pentru ceremonii de curte. Sala centrală a acestui pavilion se numește

Moya, în care este amplasat un tron imperial de tip Micho-dai, iar în fața acestuia se află un loc pe pardoseala de scânduri unde șade împăratul, numit Hinogoya, și care constă din mai multe straturi de covoaare tatami pe care este pusă o shitone (pernă joasă). În acest pavilion se află și Yon-no-otodo, dormitorul imperial, al cărui loc de dormit constă dintr-un teanc de covoaare tatami și este înconjurat pe trei laturi de paravane pe care sunt pictați jucători de polo chinezi. La acest dormitor sunt adiacente camerele Koki-den, Hagi-no-to și Fujitsubo, destinate consoartelor împăratului. În curtea interioară la est de acest pavilion sunt plantați doi bambuși, numiți după două dinastii chineze: Kure-take sau bambus Wu, și Kara-take sau bambus Han. La nord-est de pavilionul principal, legat cu

Pavilionul Shishin-den dinspre poarta Kenrei-mon.
Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

coridoare de acesta, se află pavilionul Ko-gosho sau Palatul Mic, care a fost folosit ca pavilion de ceremonii pentru prințul de coroană. A ars în 1954 și a fost reclădit în 1958. El conține trei săli de optsprezece covoaare tatami fiecare. La est de el și în fața sa se află Oike-niwa (Grădina cu Bazin), o grădină reprezentativă pentru grădinile japoneze în stil de "plimbare în circuit", terminată la începutul secolului XVII. La nord de Ko-gosho și legat de acesta printr-un coridor se află pavilionul Ogakumon-jo (Pavilionul de Studii), construit la începutul secolului XVII în stilul shoin de către șogunatul Tokugawa în scopul de a-l face pe împărat să-și dedice aici timpul artei și studiilor, altele decât științele politice, evident pentru a-l ține pe acesta izolat de guvernarea exercitată de șogunat de la Edo. În fine, mai sunt, lipite între ele, pavilioanele Omima, unde aveau loc audiențele, și Otsune-goten, palatul de toate zilele în care împăratul locuia efectiv. Aici, în camera Kenji-noma erau păstrate însemnele regale: sabia, giuvaerul și oglinda.

(Continuare în numărul viitor.)

(Continuare din pag. 19: Marile licitații...)

Mona Huss Wallin este prezentă cu o singură lucrare: Vedere din Stockholm, pictură în ulei pe pânză semnată "Mona Huss-Walin" și datată "1982", cu dimensiunile 200x120 cm și evaluată la 100.000-125.000 SEK. Pictorul Hilding Linnqvist este reprezentat cu șase lucrări. Dintre acestea, remarc la nr. 209 din catalog Vedere spre terasă, pictură în ulei pe pânză cu un motiv din locuința pictorului, executată în perioada 1945-49, cu dimensiunile 66x73 cm și evaluată la 225.000-250.000 SEK. Dintre artiștii menționați mai sus printre cei cu reputație internațională mă opresc doar la numele pictoriței Greta Knutson-Tzara (1899-1983), și aceasta deoarece numele de Tzara aici cere, poate, o explicație suplimentară. Pictorița suedeză Greta Knutson a locuit la Paris din anul 1920, unde a și fost eleva pictorului cubist André Lhote (1885-1962). În perioada 1925-38 ea a fost căsătorită cu poetul de origine română Tristan Tzara (1896-1963), unul dintre întemeietorii curentului

dadaist și una dintre figurile centrale ale suprarealismului. În această perioadă Greta Knutson-Tzara a fost în contact cu cei mai de seamă scriitori și artiști plastici suprarealiști, printre care André Breton, Max Ernst și Salvador Dalí.

Greta Knutson-Tzara: Natură moartă cu fructe.
© Bukowski.

Greta Knutson-Tzara a pictat mai ales naturi moarte și compoziții cu figuri într-un stil cubist îndulcit, create decorativ în tonuri mai mult reci și deschise, caracterizate de elegantă artistică și farmec liric. La

licitația de la Bukowski, Greta Knutson-Tzara este prezentă cu două lucrări. La nr. 184 găsim o Natură moartă cu fructe semnată "GK", pictură în ulei pe pânză cu formatul 130x78 cm, care este evaluată la 40.000-45.000 SEK; iar la nr. 207, o pictură în ulei pe pânză, înregistrată Fără titlu, semnată "GK" și datată "56", cu dimensiunile 101x73 cm și evaluată la 10.000-12.000 SEK. Licitația Internațională de la Bukowski excelează și de această dată în lucrări de artă de prestigiu suedeze și străine. Întâlnim aici, de exemplu, picturi și sculpturi ale unor artiști ca Giuseppe de' Busi Cariani (1480-1547), David Klöcker Ehrenstrahl (1629-98), Carl Fredrik von Breda (1759-1818), Camille Pissaro (1830-1903), Anders Zorn (1860-1920), Edvard Munch (1863-1944), Carl Milles (1875-1955) și alții. La acestea se adaugă mobile, obiecte de artă decorativă, argintărie, bijuterii, sticlărie, ceramică și porțelanuri, ceramică și artizanat oriental, covoaare și textile, în total 1.504 de numere de înaltă calitate și mare valoare artistică.